

Vapaa Sivistystyö ry
FRITT BILDNINGSPÅRBEITET RF
FINNISH ADULT EDUCATION ASSOCIATION

Sisällysluettelo:

1. Johdanto – rahoitusleikkaukset vaativat sopeutumistoimia ja sinnikkyyttä
2. Yhteisvaikuttaminen ekososiaalisesti kestävässä sivistystyössä
 - 2.1 Yhteinen vaikuttamistyö keskittyy perus- ja uusien tehtävien ja vaikuttavuuden vahvistamiseen
 - 2.2 Kohti ekososiaalisesti kestävässä vapaassa sivistystyössä
 - 2.3 Kotoutuminen ja kotoutumiskoulutukset
3. Yhteisvaikuttaminen kohti tunnistettua ja tunnustettua sivistystyötä
 - 3.1 Sivistyksen Vapaus ja Vastuu - yhteistyöohjelma
 - 3.2 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
4. Yhteisvaikuttaminen lämpimissä verkostoissa – ketterästi kehkeytyvä sivistystyö
 - 4.1 Sivistyksen teemavuosi 2024
 - 4.2 VST ry:n strategiset kumppanuudet

1. Johdanto – rahoitusleikkaukset vaativat sopeutumistoimia ja sinnikkyyttä

Valtiovarainministeriön viime vuoden maaliskuussa julkaistu *Julkisen talouden meno- ja rakennekartoitus* (VM 2023:13) linjasi vapaan sivistystyön kohdalla todella tyrmäävät määrärahojen leikkaukset: ”Yleissivistävyys- tai harrastustavoitteisesti opiskelivat keskimääräistä useammin korkeasti koulutetut sekä toimihenkilöasemassa työskentelevät. Heillä on tyypillisesti taloudelliset mahdollisuudet maksaa opiskelunsa kustannukset itse. Tällä perusteella valtion vapaan sivistystyön määrärahoja olisi mahdollista alentaa noin 50–90 miljoonalla eurolla.”

Eduskuntavaalien jälkeen maahamme syntyi demokraattisesti valittu oikeistohallitus pääministeri Petteri Orpon (Kok.) johdolla, mukanaan Perussuomalaiset, Kristillisdemokraatit ja RKP. Loppukevään aikana uutta hallitusohjelmaa väännettiin Säätytalolla, jonka tuloksena uusi hallitusohjelma *Vahva ja välittävä Suomi* (VN 2023:58) julkaistiin kesäkuun puolivälissä. Hallitusohjelmassa esitettiin historiallisen suuria leikkauksia vapaaseen sivistystyöhön, -25 milj. euroa. VST ry:n vaikuttamistoiminta keskittyi leikkausten torppaamiseen, johon haettiin taustatukea mm. alan työmarkkina- ja opettajajärjestöistä. Eduskunnan suuntaan käytiin vilkasta vaikuttamistyötä, ja syksyllä kävi selväksi että leikkausten taso aleni vain vähän indeksitarkistusten sekä kesäyliopistoihin kohdistuvien leikkausten miljoonan euron vähenemän jälkeen valtion budjettikehyksessä.

Suomen hallituksen menoleikkaukset vaativat nopeita ja ikäviä toimia vapaan sivistystyön toiminnan sopeuttamiseksi uusiin, kaventuneisiin mittoihin. Valtion lisäsäästöjen tarve on ilmeinen tilanteessa, jossa Suomen talous ajautuu taantumaan. Ekonomistit varoittavat kuitenkin leikkausten huonosta ajoituksesta – eikö koulutus ja sivistys pitäisi nähdä kannattavana investointina juuri taantumän taittamiseksi? Kapean työelämänäkymän sijaan pitäisi nähdä myös vapaan sivistystyön ja aikuiskoulutuksen kokonaisvaltaiset hyödyt yhteiskunnan eheyden, hyvinvoinnin ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kautta.

Niukat ja tiukat ajat ovat Suomessa perinteisesti kasvattaneet sitkeyttä, säästämistä ja hyvän jakamista myös vähempiosaisille. Jatkuuko tämä vahva perinne, vai olemmeko ajautumassa kohti alati kasvavaa eriarvoisuutta osallisuuden, demokratiaan osallistumisen ja yhteisen huolenpidon suhteen?

Vuosi 2024 on julistettu Sivistyksen temavuodeksi, kun Suomen vanhin sivistysjärjestö Kansanvalistusseura täyttää 150 vuotta. Vuonna 1874 Suomi oli köyhä maa, agraarinen luokkayhteiskunta joka eli Venäjän vallan alla – juuri tässä yhteiskunnallisesti haastavassa tilanteessa *Suomi-Finland* lähti nousuun kansanvalistuksen, eli järjen valon, kansallistunteen ja kansalaistoiminnan risteytyksen avulla.

Juhlapuheissa on syytä huomioida historian opit – ja samalla nähdä sekä nykyiset että tulevaisuuden haasteet ja mahdollisuudet. Nyt on eletävä todeksi Vapaan sivistystyön tiekartan kolmen muutospolkua - *ekososiaalisesti kestävä, tunnistettu ja tunnustettu sekä ketterästi kehkeytyvä vapaa sivistystyö*. Näitä kolmea polkua yhdistää yhteinen vapaa

sivistystyön tahtotila sekä vaikutusten ja vaikuttavuuden osoittamista eri mittareilla. Tästä syystä VST ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2024 sisältää samansuuntaisia konkreettisia toimia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden validointiin – esimerkkinä Sivistystyön Vapaus ja Vastuu-ohjelman tutkimusperusteinen selvitys, Policy Brief-julkaisu sekä ensimmäinen Sivistysbarometri, joka peilaa vapaan sivistystyön tilaa ja tulevaisuutta juuri Sivistystyön teemavuoden aikana.

Koulutus- ja sivistyspoliittisessa keskustelussa on nostettava katse myös Suomen rajojen ulkopuolelle. Suomen presidentinvaali pidetään tammi-helmikuussa 2024, jolloin Suomelle valitaan uusi presidentti Sauli Niinistön jälkeen. Vapaalla sivistystyöllä on tässä mahdollisuus profiloitua Sivistystyön teemavuoden alussa vellovaan yhteiskunnalliseen ja kansainväliseen arvokeskusteluun. Kesäkuussa 2024 pidetään Europarlamenttivaalit, ja heti vaalien jälkeen Helsingissä järjestetään osana Sivistystyön teemavuotta EAEA:n vuosikokous ja yhteinen konferenssi ICAE:n kanssa. KVS-säätiö koordinoi ja VST ry on molemmissa kansainvälisissä järjestöissä jäsen – teemavuosi tarjoaa siten poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet verkostoitumiseen sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

2.Yhteisvaikuttaminen ekososiaalisesti kestävästä sivistystyön suuntaan

VST ry jatkaa yhteisellä tiekartalla viitoittamien ja yhteenkietoutuneiden muutospolkujen suuntaan – *ekososiaalisesti kestävä, tunnustettu ja tunnustettu sekä ketterästi kehkeytyvä* vapaa sivistystyö.

VST ry vaikuttaa yhteistoiminnallisesti seuraavan agendan mukaan vuonna 2024:

2.1 Yhteinen vaikuttamistyö keskittyy perus- ja uusien tehtävien sekä vaikuttavuuden vahvistamiseen

Vuonna 2024 astuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen menosopeutukset voimaan, ja samalla aloitetaan rakenteellisten uudistusten toimeenpanoa yhteiskunnan eri politiikkasektoreilla. VST ry:n tavoite ennakoivasta ja pitkäjänteisestä rahoituksesta ei toteutunut eduskuntavaalien jälkeen, kun uusi hallitus loi hallitusohjelmansa linjaukset pitkälti VM:n löyhiin tausta-aineistojen perusteella esitettyihin sopeutustoimiin. Kyseiset linjaukset perustuivat pitkälti poliittisiin valintoihin.

Vapaan sivistystyön yhteisessä vaikuttamistyössä on kuunneltava tarkkaan laajan oppilaitos- ja järjestökentän ääntä löytämällä yhteistuumin ne yhteiset vaikuttamistyön kärjet. Eri oppilaitosmuotojen ja järjestöjen sopeutustoimet vaihtelevat mm. kasvukeskuksissa ja harvaan asutuilla alueilla demografisen eriytymiskehityksen kautta, opetustarjonnan laajuuden sekä oppilaitosten ylläpitäjien elinvoimaisuuden mukaan. Samalla on katsottava eteenpäin osoittamalla vapaan sivistystyön yhteiskunnallista vaikuttavuutta erilaisilla indikaattoreilla ja mittareilla. Jotta tämä kehittämistyö jatkuu pitkäjänteisesti tarvitaan tarkempia tilastoja ja muita tausta-aineistoja kehittämistyön tueksi.

VST ry vaikuttaa seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2024:

- *OKM:n tilasto- ja tietopohjan kehittämissryhmän* hyväksytyt muutoksia hyödynnetään valtakunnallisesti vuodesta 2024 eteenpäin.
- *SVV-ohjelman tuottama tutkimus selvitys* vapaan sivistystyön yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta hyödynnetään yhteisessä vaikuttamistyössä.
- Selvityksen perusteella VST ry järjestää *Pyöreän pyödan keskusteluja* OKM:n, poliittisten päättäjien ja muiden sidosryhmien kanssa. Poliittinen vaikuttamistyö on jatkuvaa.
- Toteutetaan vapaan sivistystyön tilaa ja tulevaisuutta kuvaava *Sivistysbarometri 2024* selkeillä indikaattoreilla ja mittareilla.
- Vapaa sivistystyö osoittaa valmiutensa ottaa vastaan uusia yhteiskunnallisia tehtäviä koulutus- ja sivistystarpeiden mukaan.
- Vapaan sivistystyön toimintamalleja ja rahoitusta kehitetään resurssiviisaasti.

2.2 Kohti ekososiaalisesti kestävästä vapaasta sivistystyöstä

Suomen kestävä kehityksen toimikunta on strategiassaan (2022-2030) linjannut seuraavasti: ”Oppiminen ja sivistys ovat avaimia yhteiskunnalliseen muutokseen. Sivistys näkyy ja vaikuttaa yhteiskunnassa osaamisena, luovuutena, yli sukupolvien ulottuvana vastuuntuntona ja vastuunkantona. Sivistys ei siis ole vain ajattelua tai pohdintaa vaan käytännön tekoja. Sivistys ja kulttuurinen muutos johtavat kohti kestävämpiä elämäntapoja ja laaja-alaista hyvinvointia. Kestävien elämäntapojen arvoperusta on ajatuksessa, että ihminen on osa luontoa ja riippuvainen ekosysteemien elinvoimaisuudesta.”

VST ry vaikuttaa seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2024:

Taloudellinen kestävyys:

- Vapaassa sivistystyössä tarvitaan entistä parempaa kykyä *ennakointiin*, johon liittyy vapaan sivistystyön toimijoiden riskianalyysit, skenaariot sekä osaamis- ja sivistystarpeiden ennakointia. Erityyppiset vaikuttavuustutkimukset tukevat tätä kehittämistyötä.
- Valtion menosopeutukset vapaaseen sivistystyöhön on vaikea yhteiskunnallinen stressitesti, jolla on kerrannaisvaikutuksia vapaan sivistystyön toimintakentällä. Taloudelliseen kestävyteen liittyvät myös *elinvoimatekijät*, kriisinkestävyys sekä resurssiviisaat ja uusintavat toimintatavat. Näitä näkökulmia edistetään tiiviissä yhteistyössä VST ry:n jäsenjärjestöjen kanssa.

Sosiaalinen kestävyys:

- Vapaan sivistystyön valtakunnallista *verkostoa hyödynnetään aiempaa tehokkaammin koulutuksen saavutettavuuden ja tasa-arvon* edistämisessä. Vapaa sivistystyö nähdään tärkeänä toimijana ja tukena koulutusjärjestelmän eri nivel- ja siirtymävaiheissa toisen

ja kolmannen asteen opintoihin, työssäoppimisen muutostilanteissa sekä koko väestön osaamisen ja hyvinvoinnin suhteen.

- Sosiaalinen kestävyys toteutuu Suomessa, jos perustuslain sivistykselliset oikeudet toteutuvat – tämä teema nostetaan esille Sivistyksen temavuoden aikana.

Ekologinen kestävyys:

- *Kestävä kehitys ja ekososiaalinen sivistys valtavirtaistetaan järjestöissä ja oppilaitoksissa* sertifiointijärjestelmän avulla, jotta Agenda 2030-kestävyystavoitteet otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon. VST ry:n yhteiskuntasitoumuksessa linjataan seuraavasti: Tarkistetaan sertifioidujen määrä vuosittain. Tavoitteena on, että 50% järjestöistä/oppilaitoksista on sertifioitu vuoteen 2025, 70% vuoteen 2027 mennessä ja 100% vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2024 aikana järjestetään *Kestävyystalkoot*-tapahtuma yhteistyössä järjestöjen ja sidosryhmien kanssa, jossa esitetään erilaisia sertifikaatteja sekä hyviä käytäntöjä oppilaitoskentällä.

2.3 Kotoutuminen ja kotoutumiskoulutukset

Vapaalla sivistystyöllä on ketterä valmius maahan tulijoiden kotouttamiseen ja koulutukseen koko maassa. Uudet maahan tulijat muuttavat Suomeen monista eri syistä. Sotaa pakenevien, kuten Ukrainasta väliaikaista turvaa hakeneet pakolaiset, ovat saaneet lämpimän vastaanoton Suomessa muun muassa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ja vapaan sivistystyön oppilaitosten toimesta. EU:n ja Suomen hallituksen tiukempi maahanmuuttopolitiikka vaikuttaa kotoutumisen volyymeihin ainakin humanitaarisen maahanmuuton saralla.

Työelämän osaajapulaan tarvitaan entistä enemmän työperäistä maahanmuuttoa, johon erilaisille koulutuksen toimijoille on tilausta kotoutumisen tukemiseen. Vapaalla sivistystyöllä on ketterä valmius vastaanottaa uudet tulijat kotoutumiskoulutusten sekä muun laajan opetustarjonnan avulla. Kotoutuminen pitää nähdä kokonaisvaltaisesti kun myös kotoutumisajan ylittäneille voidaan tarjota maksutonta luku- ja kirjoitustaidon koulutusta - tähän tarkoitukseen tulisi allokoida lisärahoitusta.

VST ry vaikuttaa seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2024:

- Vahvistetaan vapaan sivistystyön oppilaitosten roolia kotoutumisen edistämisessä kokonaisuutena, kun maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyt koulutuksen valtionosuusrahoitus on erotettu omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. TE-palvelujen siirtyminen kuntiin on lähtökohtaisesti hyvä asia, koska kotoutuminen tapahtuu pääsääntöisesti paikallisesti. VST ry näkee kotoutumiskoulutusten mahdollinen siirtyminen TEM:n hallinonalalle ongelmallisena, sillä aikuiskoulutuksen toiminta ja oppilaitosten vahva koulutusosaaminen liittyvät läheisesti OKM:n toimialaan.
- Vaikutetaan täysimääräisen valtionosuuden saamiseen myös kotoutumisajan ylittäneiden kohdalla.

3. Yhteisvaikuttaminen kohti tunnistettua ja tunnustettua sivistystyötä

3.1 Sivistystyön Vapaus ja Vastuu-yhteistyöohjelma

Sivistystyön Vapaus ja Vastuu eli SVV on vuonna 2011 käynnistetty vapaan sivistystyön yhteistyöohjelma. Sen tavoitteena on alan tutkimuksen ja yliopistoyhteistyön sekä toimijoiden vuorovaikutuksen vahvistaminen. Ohjelmasta vastaavat Vapaa Sivistystyö ry (VST), Tampereen ja Itä-Suomen yliopistot sekä Åbo Akademi.

Vaikuttamistoiminnassa tavoitteena on, että

- vapaata sivistystyötä koskeva tutkimustieto on helposti saatavilla ja sitä voidaan hyödyntää alan edunvalvonnassa ja kehittämisessä.
- opetushallinto ja vapaan sivistystyön päätöksentekijät saavat säännöllisesti tiedon alan tuoreesta tutkimuksesta.
- vapaan sivistystyön tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja näkyvyys lisääntyvät.
- vapaata sivistystyötä koskeva tutkimustietoon perustuva päätöksenteko vahvistuu.

Viime vuosina tutkitun tiedon tärkeys on korostunut eri koulutus-, tutkimus- ja sivistystoimijoiden välisissä keskusteluissa. Koko laajan vapaan sivistystyön toimialan kehittäminen edellyttää entistä parempaa tiedolla johtamista, viestintää ja vaikuttavuutta sivistystyön yhteiskunnallisesta merkityksestä nyt ja tulevaisuudessa. VST ry:n resurssitavoite toteutui vuonna 2023 liittyen SVV-yhteistyöohjelman koordinointiin, jonka avulla pystyttiin vastaamaan toimintakentän kasvaviin kehittämistarpeisiin.

SVV-yhteistyöohjelma vahvistaa vapaan sivistystyön tutkimusperustaisuutta sekä alan toimijoiden yhteistyötä ja vuorovaikutusta seuraavilla tavoilla vuonna 2024:

- Vapaan sivistystyön yhteisen tutkimusstrategian työstäminen jatkuu eri muodoissa ja istutetaan osaksi SVV-ohjelman strategiaa. Työskentelyä jatketaan organisoimalla eri toimijat yhteen kokoava työpaja. Strategiasta muotoillaan työkalua tutkimusperustaiseen vapaan sivistystyön toiminnan kehittämiseen ja päätöksenteon edistämiseen.
- Julkaistaan *Selvitys vapaan sivistystyön vaikuttavuudesta* alkuvuodesta 2024. Kyselytutkimuksen aineisto kerätään mm. osallistujilta, henkilöstöltä sekä sidosryhmiltä. Selvitys kiinnittyy indikaattorien työstämisen osalta vuoden 2024 Sivistysbarometrin kehittelyyn, vaikka molemmissa on kyse itsenäisistä projekteista. Kytkeä perustuu strategiatyöskentelyn vahvistamiseen, jonka lisäksi sillä tavoitellaan toiminnan pitkäjänteisyyttä sekä kumuloituvuutta.
- SVV-ryhmä osallistuu yhteistyössä VST ry:n kanssa Sivistysbarometrin kehittämiseen.
- SVV-yhteistyöohjelma toteuttaa julkaisuhankkeen *Sivistykselliset oikeudet ja sosiaalinen vahvistaminen*. Verkkojulkaisusarja kokoaa Policy Brief -tyyppisiä yhteiskunnallisia kannanottoja ja puheenvuoroja. Tematisointi perustuu vapaan sivistystyön yhteisen tutkimusstrategian työstämisen yhteydessä käytyihin keskusteluihin. Artikkelit julkaistaan vuoden 2024 keväällä yksittäin SVV-verkkosivuilla, jonka lisäksi ne kerätään yhteen ja

julkaista myös kokoomateoksena (avoin verkkojulkaisu). Toimituskuntaa täydennetään syksyllä 2023. Julkaisusarjalle hankitaan ISSN-numero.

- Sivistystori-blogi ja sen kehittäminen jatkuu. Kerätään opinnäytetutkimusta ja tehdään laajentuvasta tutkimusarkistosta temaattisia tutkimusnostoja Sivistystori-blogiin.
- Jatketaan vapaan sivistystyön tutkimuksen vertaisryhmän organisointia (gradu- ja väitösohjelmoijille) sekä työelämäluentosarjayhteistyötä yliopistojen ja OPH:n/EPALen kanssa. Vapaan sivistystyön osalta pyritään jatkamaan ja kehittämään vuoden 2023 käytäntöä eli tehdään vapaata sivistystyötä näkyväksi yliopisto-opiskelijoille (tuleville aikuiskasvatukseen ja -koulutuksen asiantuntijoille) yhteistyössä vapaan sivistystyön oppilaitosten asiantuntijoiden kanssa työelämänäkökulmasta.
- Järjestetään tutkimustyöpaja esim. jonkin keskusjärjestön tapahtumien yhteydessä. Osallistutaan Aikuiskasvatuksen tutkimuspäiville (AITU) 2024 Helsingissä (02/24) ja järjestetään vapaan sivistystyön teemaryhmä. Osallistutaan myös oheisohjelmaan, jonka yhteydessä käydään keskustelua pohjoismaisesta yhteistyöstä.
- Keskeisimpiä yhteistyöverkostoja ovat Suomessa vapaan sivistystyön keskusjärjestöt, EPAL, SKOL ja Fingo, sekä ulkomailla Mimer ja EAEA. Yhteistyötä tehdään lisäksi KVS:n Soppi-tiedekeskuksen kanssa.

<http://www.vapausjavastuu.fi/> <http://www.vapausjavastuu.fi/sivistystori-blogi/>

3.2 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

TEM:n ja OKM:n Osaamisen tunnistamisen työryhmä on luonut valtakunnalliset periaatteet osaamisen tunnistamiseen osana kestäväen kasvun ohjelman toimeenpanoa.

VST ry vaikuttaa seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2024:

- **Edistetään laajempaa yhteiskunnallista sivistyskeskustelua arvoperusteisesti, syventämällä osaamisperusteisuutta kytkemällä siihen ekososiaalisesti kestävät arvot.** Näkökulmat tuodaan esille vaikuttamistyössä sekä Osaaminen näkyviin-viikolla syksyllä 2024.
- **Järjestetään yhteistyössä järjestöjen ja oppilaitosten kanssa Ostu-työpajoja hyvien käytäntöjen jakamisessa.** Syksyllä 2023 järjestetty yhteinen onnistunut työpaja saa jatkoa vuonna 2024.
- **Jatketaan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen valtavirtaistamista.** Seurataan ePerusteiden ja KOSKI-tietovarannon kirjausten määrää ja laatua.
- **Osallistutaan aktiivisesti OPH:n kansallisen perustaitojen osaamismerkkien (KAPOS) kehittämistyöhön.** Kansallisilla perustaitojen osaamismerkeillä — KAPOS-merkeillä — aikuiset voi tuoda omaa osaamistaan näkyväksi, ja merkkejä voi hyödyntää työelämässä tai koulutukseen hakeutuessa. KAPOS-merkit otetaan käyttöön 1.8.2024.

- **Tuetaan osaamisperusteisuuden hyödyntämistä vapaan sivistystyön opintojen kuvaamisessa osaamisen tunnistamiseksi ja tunnustamiseksi.** Kirjataan kuvaukset KOSKI-tietovarantoon ja ollaan mukana järjestämässä täydennyskoulutuksia.

4.Yhteisvaikuttaminen lämpimissä verkostoissa – ketterästi kehkeytyvä vapaa sivistystyö

Yhteisvaikuttaminen lämpimissä verkostoissa tarkoittaa yhteisen ymmärryksen, luottamuksen ja toimintakulttuurin innovointia yhteisten hankkeiden ja strategisten kumppanuuksien avulla. Yhteiskunnallisen muutoksen tavoittelussa yksin juoksemalla pääsee nopeammin, mutta yhdessä toimimalla pääsee pidemmälle.

VST ry vaikuttaa seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2024:

4.1 Sivistyksen teemavuosi 2024

Suomen vanhin sivistysjärjestö Kansanvalistusseura sr (Folkupplysningssällskapet, Finnish Lifelong Learning Foundation) perustettiin 1874 ja täyttää 150 vuotta. Tästä syystä Opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt vuoden 2024 Sivistyksen teemavuodeksi. Vuoden 2024 aikana on mahdollista järjestää monenlaisia alueellisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä tapahtumia liittyen teemavuoden kuuteen teemaan:

- kestävä tulevaisuus
- monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja uussuomalaisuus
- kulttuuri ja taide sivistyksen edelläkävijänä
- tieteestä sivistykseksi
- lukutaito ja dialogi
- elinikäinen oppiminen ja sivistys

VST ry osallistuu Sivistyksen teemavuoteen kanssajärjestäjänä EAEA:n ja ICAE:n tilaisuuksiin kesäkuussa 2024 Helsingissä osana Sivistyksen teemavuotta. KVS-säätiö koordinoi ja VST ry on molemmissa kansainvälisissä järjestöissä jäsen – teemavuosi tarjoaa siten VST ry:n jäsenjärjestöille poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet verkostoitumiseen kansainvälisesti. Kansallisella tasolla VST ry toteuttaa luvussa 2.1 mainitut vapaan sivistystyön vaikuttavuuteen ja näkyvyyteen kytkeytyneet selvitykset, keskustelutilaisuudet ja Sivistysbarometri 2024 – lanseerauksella. Lisäksi VST ry osallistuu KVS-säätiön koordinoiman toukokuun Sivistysviikon toteutukseen.

4.2 VST ry:n strategiset kumppanuudet

VST ry:n strategiset kumppanuudet toteutuvat seuraavien lämpimien verkostojen kautta vuonna 2024:

- **Opetus- ja kulttuuriministeriön-OKM** kanssa käydään jatkuvaa dialogia ja vuoropuhelua esimerkiksi työryhmissä, hankkeiden sekä lausuntojen ja selvitysten valmistelutyössä. Vapaan sivistystyön YTR-ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa vapaan sivistystyön ajankohtaisten asioiden äärellä.
- **Opetushallitus-OPH** on pitkäaikainen strateginen kumppani, jonka kanssa vaihdetaan tietoa esim. valtionavustuksista, täydennyskoulutustarpeista, EU-hankerahoituksesta, osaamisen ennakkoinnista sekä selvityksistä ja tilastoinnista.
- **Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus – JOTPA** on OPH:n erillisyksikkö ja itsenäinen viranomainen, jonka ohjauksesta vastaa OKM ja TEM. Vapaan sivistystyön toimijat osallistuvat JOTPA:n valtionavustuksella rahoitamiin hankkeisiin, sekä soveltuvin osin hankintoihin.
- **OKKA-säätiö** on keskeinen ja läheinen strateginen kumppani ekososiaalisesti kestävä tulevaisuuden luomiseen, ja erityisesti kestävä kehityksen sertifikaattien myöntäjänä.
- **Sivista ja OAJ** ovat tärkeitä kumppaneita vapaan sivistystyön toimijoille vaikuttamistyön kannalta.
- **Kuntaliitto ja KT Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat** ovat tärkeitä strategisia kumppaneita, etenkin kun kunnissa keskitytään koulutus- ja sivistystoimijoiden rahoitukseen sote-palveluiden siirryttyä hyvinvointialueille.
- **Itä-Suomen AVI** on keskeisesti mukana vuotuisten Vapaan sivistystyön päivien järjestelyissä. Vuonna 2024 päivät pidetään pääkaupunkiseudulla elokuun viimeisellä viikolla.
- **Tulevaisuustalo Sitra** tarjoaa uusia rajapintoja tulevaisuuden verkostomaiseen työskentelyyn esimerkiksi kestävyysratkaisujen, elinikäisen oppimisen ja sivistyksen, demokratian ja erilaisten hankkeiden avulla. Yhteydet Sitraan pysyvät lämpiminä.
- **Fingo on lähes 300 suomalaisen kansalaisjärjestöjen kattojärjestö ja globaalien kehityksen asiantuntija**, jonka kanssa on helppo löytää muutoshakuisia ja täydentäviä verkostoja.
- **Pohjoismaissa Folkbildning Norden, Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande – NVL** ovat keskeisiä kumppaneita.
- **European Association for the Education of Adults – EAEA:n** kanssa vaikutetaan eurooppalaiseen sivistys- ja aikuiskoulutuspoliittiseen keskusteluun mm. EAEA:n uuden Manifesto-julkaisun kehittämistyöhön.
- **International Council for Adult Education – ICAE** on strateginen kumppani, jonka kanssa käydään vuoropuhelua kansainvälisestä koulutuspolitiikasta, vaikuttamistyöstä elinikäisen oppimisen ja kansalaisaktiivisuuden edistämiseksi sivistyksen keinoin.